

Stanovisko MFSR k hodnoteniu RRZ o plnení pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2013

Ministerstvo financií (MFSR) zverejnilo 30. novembra hodnotenie plnenia pravidla vyrovnaného rozpočtu¹ za rok 2013. Jedná sa o aktualizáciu hodnotenia z júna 2014. Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) následne zverejnila 10. decembra svoje hodnotenie za rok 2013² vrátane stanoviska k hodnoteniu MFSR. Obe inštitúcie v hodnotení konštatujú, že v roku 2013 nedošlo k výraznej odchýlke od plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte a preto sa nenavrhuje spustenie korekčného mechanizmu. V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy toto stanovisko reaguje na správu RRZ.

Stanovenie úrovne strednodobého rozpočtového cieľa (MTO)

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy stanovuje maximálnu hodnotu štrukturálneho deficitu vo výške 0,5 % HDP. Ak sú splnené dve podmienky, tak je maximálna hodnota štrukturálneho deficitu stanovená menej striktné, na úrovni 1 % HDP. Prvou podmienkou je dosiahnuť dlh verejnej správy výrazne nižší ako 60 % HDP. Druhou podmienkou sú minimálne riziká v súvislosti s dlhodobou udržateľnosťou definovanou podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Vzhľadom na neexistenciu presne vymedzeného konceptu v metodike EK, MFSR nemá výhrady k aplikovanému postupu RRZ pre stanovenie maximálnej hodnoty štrukturálneho salda (strednodobého cieľa alebo MTO) v kontexte fiškálneho kompaktu. Strednodobý rozpočtový cieľ na úrovni 0,5 % HDP vláda potvrdila aj v Programe stability na roky 2014 až 17.

Požadované konsolidačné úsilie na dosiahnutie MTO

Postup vedúci k strednodobému cieľu má byť zabezpečený podľa nariadení Paktu stability a rastu a Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii (časti fiškálny kompakt). Podľa Paktu stability a rastu má požadované konsolidačné úsilie v princípe dosahovať 0,5 % HDP ročne, pričom v lepších ekonomických časoch má byť rýchlejšie a v horších môže byť pomalšie. Fiškálny kompakt sa odkazuje na časový rámec približovania, ktorý určí Komisia. Z vyjadrení Komisie vyplýva, že časový rámec je určený prostredníctvom špecifických odporúčaní pre členské štáty (country specific recommendations), v kontexte hodnotenia Programu stability. RRZ sa pri svojom hodnotení riadi odlišným prístupom, pretože takto definovaná trajektória nemusí viesť k dosiahnutiu MTO v stanovenom roku. Aj na základe toho Rada pripravila list adresovaný EK, aby sa trajektória zlepšovania štrukturálneho salda vymedzila presnejšie.

Podľa správy RRZ tempo znižovania štrukturálneho deficitu v roku 2013 výrazne presiahlo potrebné zlepšenie. Pri stanovení požadovaného konsolidačného úsilia je pre RRZ kľúčové dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu v roku 2017. Na základe toho určila predpoklad rovnomerného znižovania salda až do dosiahnutia MTO v roku 2017, pričom vychádza z počiatočnej hodnoty štrukturálneho salda v roku 2012. V správe sa tiež spomína, že prípadné prekročenie požadovanej zmeny štrukturálneho salda v jednom roku môže byť kompenzované pomalšou medziročnou zmenou v ďalšom roku. Miera kompenzácie však nie je bližšie špecifikovaná. Preto nie je jasné, ako bude RRZ postupovať pri hodnotení v nasledujúcich rokoch, čo znižuje transparentnosť celého procesu hodnotenia. Následne môžu nastať prípady, pri ktorých princípy posudzovania výraznej odchýlky zo strany RRZ nemusia byť jednoznačné. RRZ by preto mala presne definovať, ako bude vo svojej správe určovať požadované konsolidačné úsilie.

¹ <https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9664>

² <http://www.rozpoctovarada.sk/svk/rozpocet/246/hodnotenie-plnenia-pravidla-o-vyrovnanom-rozpocte-za-rok-2013>

Výnimočné okolnosti

Správa RRZ konštatuje že v priebehu roku 2013 nenastala žiadna udalosť, ktorá by spĺňala definíciu výnimočnej okolnosti. Za výnimočné okolnosti možno považovať nezvyčajnú udalosť mimo kontroly dotknutej krajiny, ktorá má veľký vplyv na finančnú pozíciu verejnej správy alebo obdobie prudkého hospodárskeho poklesu, v zmysle ich vymedzenia v revidovanom Pakte stability a rastu, a to za predpokladu, že dočasné odchýlenie sa dotknutej krajiny od jej strednodobého cieľa neohrozí fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte. MF SR sa rozhodlo priblížiť k výkladu RRZ pri posudzovaní kritérií výnimočných okolností, ktoré v Pakte nie sú jednoznačne vymedzené. Na základe toho MF SR nemá výhrady k tomuto záveru správy RRZ.

Metodické rozdiely medzi MF SR a RRZ

Oproti hodnoteniu z júna nastali značné zmeny v metodike výpočtov fiškálnych indikátorov a ich vstupov, ktoré hodnotenie o vyrovnanom rozpočte zahŕňa. Prístupy MF SR a RRZ sa významne priblížili v odhade cyklickej zložky a jednorazových opatrení, ktoré vstupujú do výpočtu štrukturálneho salda. Napriek tomu, že medzi oboma inštitúciami došlo k zblíženiu v metodike, vo výsledných hodnotách existujú mierne rozdiely, ktoré však nemajú dopad na celkové hodnotenie. K odstráneniu týchto miernych odlišností by mohlo v budúcnosti dopomôcť stanovisko Eurostatu.

Významnejšie rozdiely nastali pri posudzovaní vývoja upravených výdavkov a výdavkového pravidla. Odlišnosť hodnôt je daná najmä tým, že MF SR sa pri výpočte riadi metodikou EK, kým RRZ používa pri hodnotení vlastný prístup. Konečný pohľad RRZ na plnenie výdavkového pravidla je napriek tomu totožný s hodnotením MF SR.

Správa RRZ však konštatuje, že závery stanoviska RRZ sa aj napriek mierne odlišnému zaznamenaniu niektorých položiek zhodujú so závermi ministerstva financií. MF SR bude s RRZ naďalej spolupracovať za účelom dosiahnutia transparentnej a jednotnej metodiky, ktorá bude lepšie odrážať špecifiká slovenskej ekonomiky.